

До керма Євросоюзу стала Польща

Пріоритетами Варшави є економічний розвиток ЄС, безпека та відносини з сусідами

Стор. 9

НОВИНИ ЄС

Хорватія завершила переговори про вступ до Євросоюзу

Стор. 4

ОФІЦІЙНО

Європейську політику сусідства модернізовано

Стор. 14

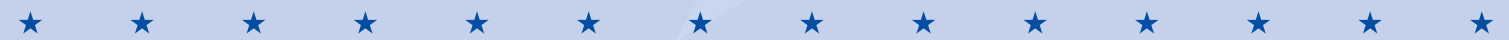
МОЛОДІЖНИЙ ФОРУМ

Що означає бути волонтером

Стор. 24

Європейців дедалі більше хвилює довкілля (стор. 6)

Стипендіати „Еразмус Мундус” зустрілися у Представництві ЄС в Україні (стор. 23)

ПЕРСПЕКТИВИ ЧЛЕНСТВА

Тема надання Євросоюзом Україні перспектив членства настільки часто мусована, що за популярністю з нею може зрівнятися хіба інша – скасування віз. Утім, за тривалістю перебування на гребені уваги „членське” питання поза конкуренцією. Про це говорять роки так із десяти.

Є багато ракурсів, під якими питання членства в ЄС можна аналізувати. Є різні думки щодо надання Україні перспектив членства серед країн-членів ЄС. Численні аргументи на користь цього і навпаки. Безліч здогадок та припущень, чому та держава „за”, а інша – „проти”, тощо.

Мабуть, найближчими місяцями питання буде ще більше на слуху. Адже відомо, що Україна намагається домогтися фіксації перспектив членства у преамбулі майбутньої Угоди про асоціацію. Не менш відоме й те, що ЄС зараз до цього не готовий: адже потрібна згода всіх 27 держав-членів, а поки що такої немає. Щоб змінити ситуацію, Україні слід зміцнити демократію та провести відповідні перетворення – приблизно так пояснив нещодавно стан речей Голова Представництва ЄС в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра.

Загалом тема перспектив членства дещо схожа на споконвічну суперечку про курку та яйце: що було першим? З тією різницею, що у цьому випадку питання трохи інакше: що має бути насамперед? Надання перспектив членства, а потім проєвропейські демократичні перетворення в Україні або ж спочатку демократія і наявність волі до реальної інтеграції з ЄС, а потім вже перспективи членства.

Що ж логічніше? Якщо Україна стане справді демократичною державою з функціонуючою ринковою економікою, то навряд чи у Євросоюзу будуть аргументи відмовити їй у перспективах членства або ж і у членстві як такому. Бо ж тоді Союз суперечитиме своєму ж Договору про ЄС, який надає право на приєднання до нього будь-якій європейській демократичній країні. З другого боку, чи саме відсутність перспектив членства стримує демократичні перетворення в Україні, без яких інтеграція до ЄС неможлива? Чи це заважає проведенню реформ? Аж ніяк. Причини нинішніх українських проблем та перешкоди для демократичного розвитку країни інші, вони загальновідомі. Євросоюз, до речі, постійно на них наголошує – зокрема, про це можна почитати на 17-й сторінці журналу.

Отож схема „спочатку демократія і реформи, а потім перспективи членства” видається все ж природнішою. І для України, і для ЄС.

НОВИНИ ЄС

Хорватія завершила вступні переговори	4
ЄС допомагає популяризувати сільгосппродукцію	5
Європейців дедалі більше хвилює довкілля	6
ЄС і Південна Корея торгують вільно	7
Населення ЄС зростає і постарішає	8
Польща стала до керма Євросоюзу	9

ЄВРОІНТЕРВ'Ю

Ярослав Годун: „Хочемо показати свої культурні досягнення та творчий потенціал”	10
--	----

ТОЧКА ЗОРУ

Андреас Умланд: „Найголовніше – завершити переговори з Угоди про асоціацію”	12
--	----

ТЕМА НОМЕРА

Нові підходи Європейської політики сусідства	14
Громадські організації прокоментували звіт щодо ЄПС	15

НОВИНИ СПІВПРАЦІ ЄС–УКРАЇНА

Європарламент застеріг від вибіркового правосуддя	16
Безвізового режиму швидко не буде	17
Наталя Чермошенцева: „Проблема – у розумінні прав дитини”	18
Юні українські художники – фіналісти конкурсу ЄС	19
Проєкт з місцевого розвитку буде продовжено	20
Хто найкращий роботодавець?	21
Триває конкурс проєктів із транскордонної співпраці	22

МОЛОДІЖНИЙ ФОРУМ

Стипендіати „Еразмус Мундус” зустрілися у Києві	23
Волонтерство – це море позитиву, нових вражень і цікавих спогадів	24
П'ять хвилин про гендерну рівність	25

НОН-СТОП

Найчистіші пляжі – на Кіпрі, Мальті та в Греції	26
---	----

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

ЄВРОБЮЛЕТЕНЬ №7'11

Інформаційне видання Представництва Європейського Союзу в Україні
Засновник: Представництво Європейського Союзу в Україні
01024, м. Київ, вул. Круглоуніверситетська, 10
<http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/>

Керівник проєкту – Ірина Стаднійчук
E-mail: Irina.Stadniychuk@eeas.europa.eu
Головний редактор –
Анатолій Марциновський

Редакційна група: Юлія Ємельянова,
Данило Марчишин

Інтернет-версія: http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/eurobulletin

Видавець: ТОВ „Агенція комунікацій”

ТМ „Key Communications”

Адреса: 01033, м. Київ

вул. Саксаганського, 28, оф. 20

Тел./факс (044) 201 64 94

Свідоцтво про реєстрацію

КВ №13773-2747ПР від 17.03.2008 р.

Індекс видання 98603

ISSN 1725-0811

Підписано до друку 26.07.2011 р.

Друк: ТОВ „Новий друк”

02660, м. Київ, вул. Магнітогорська, 1

Наклад 5000 прим.

Розповсюджується безкоштовно.

Хорватія завершила вступні переговори

На фото (справа наліво): Президент Європейської Комісії Жозе Мануел Баррозу, Президент Європейської Ради Герман Ван Ромпей, прем'єр-міністр Хорватії Ядранка Косор та прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан

Хорватія стане наступним, 28-м, членом Європейського Союзу. Наприкінці червня завершено переговори про приєднання її до ЄС. Очікується, що Угоду про вступ підпишуть до кінця року.

Після цього розпочнуться тривалі ратифікаційні процедури. Європейська Комісія, рекомендуючи 10 червня Раді ЄС завершити перемовини з Хорватією, назвала індикативну дату її приєднання до Союзу – 1 липня 2013 року.

– У цей видатний момент я хотів би поаплодувати хорватському керівництву, особливо нинішньому уряду, за їхню важку роботу протягом останніх років, – заявив при цьому Президент Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу. – Що ще важливіше – я хотів би привітати народ Хорватії. Приєднання до родини ЄС є вашим видатним успіхом. Вступ до Євросоюзу – це процес, який долає політичні розмежування і сприймається усім суспільством, особливо молоддю.

Хорватії справді є за що аплодувати. Мимоволі напрошуються порівняння

з Україною – говорячи про проблеми на шляху євроінтеграції, у нас часто скаржаться на спадщину радянського чи імперського минулого, тривале проживання українців без власної держави тощо... Спадщина Хорватії була гарантовано не кращою за українську, й хорвати також не мали досвіду державності. Але нині країна уже майже в Євросоюзі.

Загалом, попри нібито схожість євроінтеграційного процесу, кожна держава все ж іде до нього своїм шляхом. Скажімо, Іспанія та Португалія приєдналися до ЄС після важкого періоду недемократичних режимів, тоді як Швеція чи Фінляндія – будучи цілком демократичними, високорозвиненими державами. Під час розширення 2004 року абсолютно різні ситуації були у Мальти та Кіпру з одного боку й постсоціалістичних Польщі, Словаччини, Чехії чи Угорщини – з другого. Водночас їхній шлях суттєво відрізнявся від шляху Литви, Латвії та Естонії, які лише незадовго до початку євроінтеграційного процесу поновили державний суверенітет.

Свої особливості має й Хорватія. У 1990-х країна пройшла через кризу війни. Виборола незалежність, проте заплатила за це й людськими життями, й матеріальним добробутом. Після війни у країні тривалий час панували націоналістичні політики на чолі з Франьо Туджманом. Були значні проблеми з демократією.

Проте народ і держава стали таки на шлях реальної, а не декларативної євроінтеграції. Хорватія здолала труднощі, а хорвати заради членства в ЄС переступили через багато надзвичайно чутливих для значної частини населення речей. Скажімо, не було легким для уряду і популярним серед багатьох хорватів цілковите співробітництво з Міжнародним карним трибуналом для колишньої Югославії – а це одна з категоричних умов приєднання до ЄС. Та Хорватія знайшла в собі сили це зробити. Непростою була прикордонна суперечка із сусідньою Словенією, а коли йдеться про території, це завжди чутливо й болісно. Та Загреб і Любляна змогли, зрештою, досягти компромісу.

Звісно, окрім всього цього, Хорватія досягла безперечних успіхів у економіці, демократії, боротьбі з хабарництвом, встановленні верховенства права та інших речах, які також є передумовами приєднання до Союзу. Нині вона є досить розвинутою в усіх відношеннях державою.

Звісно, цю роботу не скінчено. Крім іншого, Євросоюз продовжуватиме щільний моніторинг співробітництва Хорватії з Гаазьким трибуналом. Але, найімовірніше, все завершиться добре. Адже важко уявити, що коли держава вже однією ногою у Євросоюзі, то знайдуться аргументи чи охочі зробити крок назад. ☺

ЄС-ХОРВАТІЯ: ХРОНІКА ВІДНОСИН

1992 – ЄС і Хорватія встановлюють дипломатичні відносини.

2001 – підписано Угоду про асоціацію і стабілізацію.

2003 – Хорватія подає заяву на вступ до ЄС.

2004, червень – ЄС призначає початок переговорів про вступ Хорватії на весну 2005 року, обумовлюючи це належним співробітництвом країни з Міжнародним карним трибуналом для колишньої Югославії.

2005, березень – ЄС відкладає початок переговорів через недотримання цієї умови.

2005, жовтень – розпочато переговори про вступ Хорватії до ЄС.

2008–2009 – переговори було призупинено майже на рік через невірність прикордонної суперечки зі Словенією. Питання знято у вересні 2009-го.

2011, червень – Європейська Комісія запропонувала закрити переговори про вступ Хорватії до ЄС та назвала індикативну дату її вступу до Європейського Союзу – 1 липня 2013 року.

ЄС допомагає популяризувати сільгосппродукцію

Європейська Комісія схвалила 26 програм із популяризації сільськогосподарської продукції виробників 13 країн-членів ЄС. Загальний обсяг допомоги зі союзного бюджету становитиме €37,6 млн.

Підтримку європейським фермерам Євросоюз надає вже десять років. Схема проста і прозора. Спочатку країни-члени визначаються із програмами, щодо яких вони хотіли б отримати підтримку ЄС, і спрямовують списки до Єврокомісії. Брюссель відбирає ті, які найбільше відповідають критеріям фінансування. Причому Євросоюз фінансує лише 50% бюджету – решту мають докласти самі держави-члени. Затверджені цього разу програми передбачають популяризацію сільгосппродукції всередині ЄС (існують також і спрямовані на треті країни). Це, наприклад, реклама французьких, португальських та італійських вин в Ірландії та Великій Британії, а консервованих болгарських фруктів та овочів – у Німеччині, Польщі та Румунії.

– Сільгосппродукція ЄС унікальна за своєю якістю та розмаїттям, – зауважив

Комісар ЄС з питань сільського господарства та розвитку сільської місцевості Дачан Чолош. – Але за умов глобалізованого ринку недостатньо лише виробля-

ти високоякісні харчі та напої. Ми повинні активніше доносити інформацію про стандарти та якість європейської сільгосппродукції до споживачів. ☀

Презентовано проект нового семирічного бюджету

Єврокомісія оприлюднила свій проект бюджету на 2014–2020 роки. Очікується, що дискусія щодо нього буде однією з провідних тем наступного півріччя.

Євросоюз як такий має порівняно невеликий бюджет – €120–130 млрд щороку, що становить трохи більше 1% сукупного ВВП всіх держав Союзу. Однак вплив на життя пересічних європейців він справляє значний. Із фондів Євросоюзу фінансують багато програм, призначених для розвитку регіонів: а це нові дороги, об'єкти соціальної інфраструктури. За допомогою ЄС студенти мають можливість навчатися в інших країнах Союзу. Науковцям Союз допомагає проводити їхні дослідження, споживачам – бути впевненішими у якості товарів і послуг, фермерам – ефективніше господарювати. І багато-багато іншого.

У проекті нового багаторічного бюджету Єврокомісія пропонує пріоритетність фінансування для тих сфер, які дають додаткову вартість. Наприклад, фінансування трансграничних проєктів у енергетиці, транспорті, підтримка

розвитку інформаційних технологій, досліджень та інновацій, більші вкладення у європейську молодь. Загальна мета – підвищення конкурентоспроможності Європи. Запропонований Єврокомісією обсяг видатків становить на 2014–2020 роки €1,025 трлн, доходів – €972,2 трлн.

Серед іншого Єврокомісія запропонувала на 40% підвищити семирічний бюджет Європейського інструменту сусідства – до €16,1 млрд. Як зауважив Комісар ЄС з питань розширення і Європейської політики сусідства Штефан Фюле, „істотне збільшення фінансування відображає взяті нами зобов'язання щодо своїх сусідів та зростання важливості країн-сусідів для Європейського Союзу”.

Разом із тим Єврокомісія запропонувала модернізацію схеми наповнення бюджету ЄС. Зокрема, через збільшення джерел так званих власних ресурсів – тобто коштів, які не є прямими внесками держав-членів. Зокрема, такими джерелами Брюссель пропонує зробити податок із фінансових трансакцій та новий модернізований ПДВ. ☀

НАЙНИЖЧІ ЦІНИ – В БОЛГАРІЇ ТА РУМУНІЇ

3-поміж держав Євросоюзу найнижчі споживчі ціни в Болгарії та Румунії, найвищі – в Данії та Фінляндії. Це визначив, провівши відповідне дослідження, Євростат.

За 100% було взято середній рівень цін по ЄС. У Болгарії ціновий показник становить 51%, в Румунії – 59%. Порівняно недорогими є Польща та Литва (по 63%), Угорщина (65%), Латвія (69%). Крім них, нижче середнього рівня ціни в Чехії, Словаччині, Естонії, на Мальті та на Кіпрі, у Греції, Португалії, Словенії та Іспанії.

На верхівці цінової шкали Данія (143%) та Фінляндія (123%). За ними йдуть Люксембург та Швеція (по 120%). Вище середнього рівня ціни також в Ірландії, Бельгії, Франції, Австрії, Нідерландах, Німеччині та Італії.

Єдиною країною, ціни в якій дорівнюють середньому по ЄС показнику, є Велика Британія.

Європейців дедалі більше хвилює довкілля

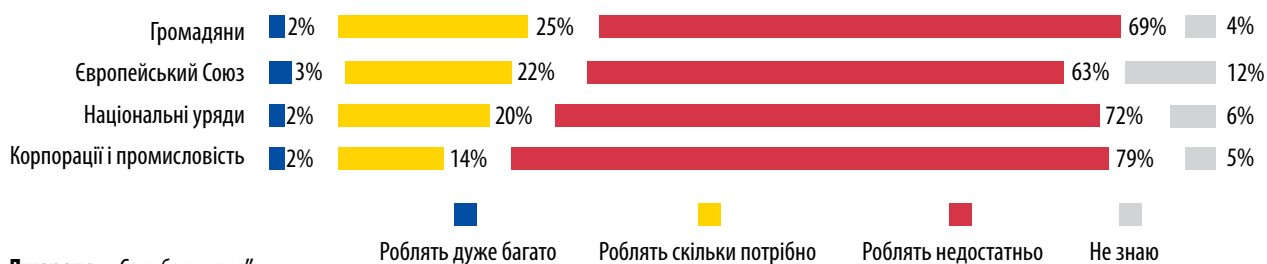
„Євробарометр” оприлюднив у червні результати опитування щодо ставлення громадян ЄС до довкілля. Виснаження природних ресурсів, забруднення вод, збільшення обсягів сміття, шкідливі для природи методи споживання, втрата біорозмаїття – ось що найбільше турбує європейців.

Проблемами збереження природи переймаються понад 90% жителів ЄС. Більшість людей вважають, що належне використання природних ресурсів та захист довкілля може сприяти економічному розвитку в Євросоюзі. Опитування також свідчить, що громадяни ЄС покладають великі сподівання щодо захисту довкілля на Євросоюз: вважають, що він повинен виділяти для цього ще більше коштів і що саме загальноєвропейські закони можуть бути ефективним засобом збереження природи.

– Опитування засвідчує, що європейці переймаються питаннями охорони навколишнього середовища дедалі більше, – прокоментував Комісар ЄС з питань довкілля Янез Поточнік. – Причому мають місце не лише добрі наміри – дві третини людей розділяють сміттєві відходи з метою подальшої переробки частини їх, понад половина прагне зменшити витрати електроенергії, кожен четвертий намагається купувати менше товарів у одноразовій упаковці. Все більше європейців вибирають більш дружній до довкілля транспорт.

Справді, значною мірою відповідальність за чисте довкілля громадяни Євросоюзу покладають саме на себе – це видно із наведеного графіка. Хоча, на їхню думку, ще більше повинні працювати над цим промисловість та національні уряди. ☺

ХТО І В ЯКІЙ МІРІ РОБИТЬ ДЛЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ ДОВКІЛЛЯ – ГРОМАДСЬКА ДУМКА

Джерело: „Євробарометр”

Енергоефективність: Брюссель закликає до виконання планів

Європейська Комісія виступила з пропозиціями щодо вдосконалення Директиви ЄС з енергоефективності. Це спричинено відставанням Євросоюзу в реалізації планів зі зменшення до 2020 року споживання енергії на 20%.

Брюссель наголошує: якщо ситуація не виправиться, то ЄС до кінця десятиріччя досягне лише половини із запланованого. А це загрожуватиме його конкурентоспроможності, безпеці енергопостачань та значною мірою нівелюватиме зусилля зі зменшення викидів у атмосферу парникових газів.

Тому Європейська Комісія підготувала низку заходів, які повернули б Євросоюз до запланованого раніше графіка. Зокрема, Брюссель за-

пропонував установити юридичні зобов'язання для держустанов усіх країн-членів купувати лише енергоефективні товари чи послуги, а також поступово зменшувати енергоспоживання у приміщеннях установ шляхом проведення відповідних ремонтних робіт; стимулювати малі та середні підприємства до здійснення регулярних енергоаудитів, а для великої промисловості зробити їх обов'язковими; запровадити моніторинг енергоефективності під час виробництва енергії; брати до уваги критерії енергоефективності під час установлення національними регулювальними органами тарифів на електроенергію.

Чергову оцінку виконання планів ЄС з енергоефективності Єврокомісія здійснить 2014 року. ☺

ЄС і Південна Корея торгують вільно

1 липня набула чинності Угода про зону вільної торгівлі між ЄС і Кореєю. Вона є безпрецедентною щодо масштабу та швидкості запланованої лібералізації митних тарифів. Документ також сприятиме подоланню значних нетарифних бар'єрів в усіх секторах, включаючи автомобільний, фармацевтичний та побутової електроніки.

Завдяки угоді, протягом наступних п'яти років Євросоюз і Південна Корея знімуть 98,7% митних зборів, які існували на 1 липня 2011-го. Так, до кінця цього транзитного періоду вони зникнуть для всієї промислової продукції та більшості сільськогосподарської – за незначними винятками, зокрема щодо рису.

– Це найамбітніша торгова угода, будь-коли укладена Євросоюзом. Вона повинна привести до зміни правил гри в наших торговельних відносинах зі всією Азією, – заявив Комісар ЄС з питань торгівлі Карел де Гюхт. – Європейські імпортери заощадять €850 млн лише за перший рік дії угоди. І ця цифра подвоїться після скасування всіх митних зборів після завершення транзитного періоду.

2010 року товарообіг між ЄС та Південною Кореєю становив €66 млрд, причому Євросоюз має від'ємне сальдо. Згідно з дослідженнями, угода призведе до подвоєння обсягів двосторонньої торгівлі протягом наступних 20 років. Очікується, що експорт Євросоюзу до Південної Кореї зросте завдяки угоді на €19 млрд. Зона вільної торгівлі також створить нові можливості для доступу до ринку послуг, сприятиме інвестиціям та розвитку сфер інтелектуальної власності, публічних закупівель, конкурентної політики, сталого розвитку.

Переговори щодо створення ЗВТ ЄС і Південна Корея розпочали у квітні 2007-го, узгодження тексту документа завершилося у жовтні 2009 року. Підписали угоду в жовтні 2010-го, а Європарламент ратифікував її у лютому 2011 року.

Підприємства з ЄС та Південної Кореї будуть мати доступ до ринку послуг, сприятиме інвестиціям та розвитку сфер інтелектуальної власності, публічних закупівель, конкурентної політики, сталого розвитку.

ІНВЕСТИЦІЇ СКОРОЧЕНО

2010 року загальний обсяг прямих інвестицій з ЄС до решти світу зменшився на 62% порівняно з 2009-м, з €281 млрд до €107 млрд. Ще більше падіння було щодо інвестицій до Євросоюзу – на 75%, з €216 млрд до €54 млрд. Це стало наслідком світової економічної кризи, що розпочалася наприкінці 2008 року. Головними інвесторами до країн Євросоюзу залишаються США та Канада. За межі Союзу найбільше інвестує Бельгія, а найбільшим отримувачем інвестицій є Велика Британія.

Збільшено фінансування програми „Темпус”

Європейська Комісія оголосила про надання €47 млн на реалізацію проектів у рамках програми „Темпус” у державах-учасниках Європейської політики сусідства та Росії. Метою є удосконалення методики викладання, навчання, а також управління вищими навчальними закладами країн-партнерів.

Така фінансова підтримка сприятиме поглибленню зв'язків між вищими ЄС та країн ЄПС, насамперед через реалізацію спільних проектів. Порівняно з попереднім періодом, обсяг фінансування збільшено на €17 млн.

– Інвестування в людей є ключовим

завданням Європейської політики сусідства, – прокоментував подію Комісар ЄС з розширення та ЄПС Штефан Фюле. – Плідне співробітництво між закладами вищої освіти Євросоюзу та сусідніх з ним країн триватиме, допомагаючи ділитися досвідом, знаннями та ідеями. Значне збільшення фінансування цієї програми ще раз засвідчує виконання Союзом його зобов'язань щодо підтримки вищої освіти в державах Європейської політики сусідства.

Спільні проекти мають розпочатися 2012-го й триватимуть два-три роки. Очікується, що участь у такому співробітництві візьмуть понад 450 ін-

ституцій з країн ЄПС та стільки ж із Євросоюзом. До реалізації проектів буде залучено державні та приватні компанії й неурядові організації – це має посилити зв'язок між вищою освітою та суспільством.

Більше про програму „Темпус” та можливості участі у її проектах можна дізнатися на сайті <http://www.tempus.org.ua>

Населення ЄС зростає і постарішає

Загальна кількість населення Євро-союзу сягне піку приблизно 2040 року й становитиме 526 мільйонів осіб. Після цього почнеться поступове зменшення – 2060-го в Євросоюзі житимуть 517 мільйонів. Такі дані містить опублікований Євростатом у червні демографічний прогноз на наступні 50 років.

Найінтенсивніше збільшуватиметься кількість населення протягом цього часу в Ірландії, Люксембургу, Великій Британії та на Кіпрі. Найбільших демографічних втрат зазнають Болгарія, Латвія, Литва, Румунія та Німеччина.

Дослідження також підтверджує, що населення ЄС старішатиме. Зокрема, 2060-го частка людей віком 65 років та старших становитиме 29,5%, тоді як 2010-го було 17,4%. Найстарішою в цьому сенсі державою Євросоюзу буде Румунія (34,8%), а наймолодшою із нинішніх членів ЄС – Ірландія (22% людей віком 65 років і старших). ☀

ДЕМОГРАФІЧНІ ТЕНДЕНЦІЇ В ЄВРОСОЮЗІ (2010–2060 рр.)

	Населення станом на 1 січня (x1000)			Зростання або зменшення населення (% від кількості на 01.01.2010 р.)	
	2010	2035	2060	2035	2060
ЄС–27	501 044	524 537	516 940	4,7	3,2
Бельгія	10 840	12 473	13 445	15,1	24,0
Болгарія	7564	6406	5531	-15,3	-26,9
Чехія	10 507	10 782	10 468	2,6	-0,4
Данія	5535	5954	6080	7,6	9,8
Німеччина	81 743	76 478	66 360	-6,4	-18,8
Естонія	1340	1259	1173	-6,1	-12,5
Ірландія	4468	5512	6545	23,4	46,5
Греція	11 305	11 605	11 295	2,7	-0,1
Іспанія	45 989	50 867	52 279	10,6	13,7
Франція	64 714	71 345	73 724	10,2	13,9
Італія	60 340	65 166	64 989	8,0	7,7
Кіпр	803	1007	1134	25,4	41,3
Латвія	2248	1963	1672	-12,7	-25,6

	Населення станом на 1 січня (x1000)			Зростання або зменшення населення (% від кількості на 01.01.2010 р.)	
	2010	2035	2060	2035	2060
Литва	3329	2977	2676	-10,6	-19,6
Люксембург	502	649	728	29,3	45,0
Угорщина	10 014	9 575	8860	-4,4	-11,5
Мальта	413	413	387	0,0	-6,2
Нідерланди	16 575	17 650	17 070	6,5	3,0
Австрія	8375	8934	8869	6,7	5,9
Польща	38 167	36 857	32 710	-3,4	-14,3
Португалія	10 638	10 786	10 266	1,4	-3,5
Румунія	21 462	19 857	17 308	-7,5	-19,4
Словенія	2047	2149	2058	5,0	0,5
Словаччина	5425	5528	5116	1,9	-5,7
Фінляндія	5351	5725	5744	7,0	7,3
Швеція	9341	10 746	11 525	15,0	23,4
Велика Британія	62 008	71 874	78 925	15,9	27,3

Джерело – Євростат (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>)

Десятиріччя євро відзначать ювілейною монетою

У січні 2012 року в обіг надійде ювілейна монета номіналом €2, випущена на честь 10-річчя готівкового євро. Причому дизайн її вибрали шляхом інтернет-голосування самі громадяни держав-членів Єврозони.

Дизайн ювілейної монети символізує шлях євро, що стало за останнє 10-річчя глобальним „валютним гравцем” та відіграє значну роль у житті пересічних людей, торгівлі, промисловості та енергетиці. Символи цього успіху й будуть викарбувані на „національному” боці монети. Конкурс на „переможний” дизайн було розпочато у травні. На роз-

гляд професійного журі надійшло понад 800 робіт від громадян держав Єврозони. З них відібрали п’ять, які й виставили в червні для публічного голосування. Участь у ньому взяли близько 35 тис. осіб. 34% їх віддали свої голоси за монету роботи професійного дизайнера Монетного двору Австрії Гельмута Андеклінгера. Монету в €2 зі спільним дизайном „національної” сторони держави Єврозони випустять уже втретє. Вперше це було 2007 року – на честь 50-річчя Римського договору. Вдруге ювілейною монетою відзначили 2009 року 10-річчя Економічного й монетарного союзу. ☀

Польща стала до керма Євросоюзу

З 1 липня головувати в ЄС розпочала Польща. Пріоритети її президентства було презентовано на прес-конференції у Представництві Євросоюзу в Україні. Представив їх посол Польщі Генрик Літвін.

– Процес президентства насамперед буде реалізовано у Варшаві та Брюсселі, – наголосив він. – У третіх країнах ми йтимемо за лідером, яким є Представництво Євросоюзу, і дуже активно співпрацюватимемо з ним протягом цього півріччя.

Отже, польське президентство має три пріоритети. Перший – „Євроінтеграція як джерело зростання”.

– Дуже важливим завданням для нас у рамках цього пріоритету буде узгодження нового багаторічного бюджету ЄС на 2014–2020 роки, – сказав Генрик Літвін. – Адже від нього значною мірою залежатиме майбутнє Союзу, його діяльність у цей період. Для Польщі це означатиме дуже важливу роботу, щоб належним чином підготувати бюджет й досягти згоди щодо нього між усіма державами-членами ЄС.

Іншим завданням у рамках цього пріоритету посол назвав покращання умов діяльності для малого й середнього бізнесу.

Другий пріоритет має назву „Безпечна Європа”.

– Ми хочемо посилити зовнішній вимір енергетичної політики. Це не є чимось новим, тим не менше маємо намір розвинути цю тему, – пояснив посол Польщі. – Також хочемо зміцнити військову та цивільну спроможність Євросоюзу. У зв’язку з ситуацією, що склалася на його південних кордонах, хотіли би посилити там безпеку через зміцнення агентства „Фронтекс”.

Генрик Літвін додав, що до цього пріоритету Польща відносить і харчову безпеку – тому має намір зосередитися й на реформі Спільної сільськогосподарської політики ЄС.

Зрозуміло, найбільший інтерес в Україні викликає третій пріоритет польського головування – „Європа, яка користується перевагами відкритості”. Він, у свою чергу, має три елементи: розширення ЄС, політика сусідства та зовнішньоторговельні переговори.

Зокрема, як повідомив Генрик Літвін, Польща сподівається на підпи-

сання до кінця року Угоди про вступ до ЄС Хорватії. Крім цього, планує досягти поступу в переговорах про приєднання до Союзу Туреччини та Ісландії.

Також польське президентство приділятиме увагу Північній Африці. За словами посла, Варшава має намір зосередитися на питаннях демократичних трансформацій у цьому регіоні. Ще одним важливим напрямом є відносини з Росією.

– Ми хотіли б, аби ЄС встановив з цією країною нові рамки співробітництва, – сказав посол. – Добре було б запустити процес Партнерства для модернізації, про яке довго говорять, але яке поки що належним чином не працює.

Звісно, значну увагу Польща приділятиме Східному партнерству. Це закономірно, адже саме вона була співавтором ідеї започаткування цієї ініціативи.

– Щодо України, то для нас важливо досягти прогресу в переговорах з Угоди про асоціацію і Угоди про вільну торгівлю, – сказав посол Польщі.

– Ми були би щасливі заявити про завершення їх перед самітом ЄС–Україна, запланованого на грудень цього року. Про відповідні наміри заявляє також і українська сторона. Звісно, ми не є учасниками тих переговорів – це компетенція Єврокомісії. І після узгодження тексту угод попереду ще їх підписання та ратифікація. Та все ж завершення переговорів було б надзвичайно важливим фактом. Нам було би приємно оголосити про це під час нашого головування в ЄС.

Вітаючи Польщу із початком відповідальної каденції, Голова Представництва Європейського Союзу в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра зазначив: „Я хочу побажати, щоб протягом цього півріччя у процесі євроінтеграції України відбулися важливі події. Польща братиме в них активну участь. Сама вона є блискучим прикладом для України в цьому процесі”.

ПОЛЬСЬКЕ ПРЕЗИДЕНТСТВО І СХІДНЕ ПАРТНЕРСТВО: ЩО БУДЕ

- **Саміт Східного партнерства (Варшава, 29–30 вересня)**
- **Перший діловий форум Східного партнерства (Сопот, 28–30 вересня)**
- **Конференція громадянського суспільства (Варшава, 29 вересня)**
- **Конференція місцевих і регіональних органів самоврядування (Познань, вересень)**
- **Міністерські зустрічі представників ЄС та Східного партнерства**
- **Форум громадянського суспільства Східного партнерства (Познань, листопад)**

Ярослав Годун: „Хочемо показати свої культурні досягнення та творчий потенціал”

У рамках свого головування у Раді ЄС Польща проводитиме багато різноманітних культурних заходів. Про них „Євробюлетеню” розповів директор Польського Інституту у Києві Ярослав Годун.

Чому Польща проводить таку масштабну культурну програму?

– Для нас це можливість показати, що цікавого маємо в культурному плані, продемонструвати свій творчий потенціал. Водночас хочемо привернути увагу до видатних постатей, дуже важливих не лише для Польщі, а й для Європи та світу загалом. Це, зокрема, нобелівський лауреат у галузі літератури, письменник Чеслав Мілош – дуже цікава людина, істинний європеєць. Народився у Литві, там здобув освіту, але писав польською мовою. Або Кароль Шимановський – найвидатніший, після Фредерика Шопена, польський композитор. Він має українське коріння, адже народився у Тимошівці на Черкащині. Ну й, звісно, народжений у Львові Станіслав Лем, якого газета „Нью-Йорк Таймс” назвала „Бахом літератури ХХ століття”. Ці важливі для польської культури митці належать і до європейського культурного надбання.

Загалом є п'ять основних тем або ж напрямів, які Польща хотіла б донести в рамках цієї культурної програми. Ми представимо особистість і творчість згаданих Чеслава Мілоша та Кароля

Шимановського. Покажемо дуже модерний вуличний театр „Бюро Подорожей” з вуличною виставою „Планета Лем”. Продемонструємо надзвичайно цікаву збірку документальних фільмів Guide to Poles – там сучасне польське суспільство та новітню історію буде представлено крізь призму рок-музики, моди, ігор, іграшок, альпінізму. Зрештою, це програма I, Culture з її гаслом „Польща – креативний двигун Європи”. (Фото з події Програми I, Culture – на 4-й сторінці обкладинки).

Чи є якісь особливості реалізації програми в Україні?

– В усіх столицях якась подія у рамках програми відбувається у дуже відомих та престижних залах. Наприклад, у центрі Помпиду в Парижі, у Vozar Expo в Брюсселі або ж у Лондонській філармонії. В Україні буде надзвичайно цікавий проект під назвою I, Culture Orchestra, який відбудеться у Національній опері. Це концертне виконання опери Кароля Шимановського „Король Рогер”, участь у ньому візьмуть українські та польські музиканти. Зокрема, з

українського боку – оркестр Національної опери та капела „Думка”, від Польщі буде шість солістів та диригент – Міхал Клауза. Це гарний приклад нашого підходу – ми не хочемо просто привезти щось із Польщі й показати це українцям. Прагнемо досягти синергії завдяки поєднанню зусиль митців з різних країн.

Але наша культурна програма не обмежуватиметься тими п'ятьма темами, про які я сказав. Міністерство культури та національної спадщини Республіки Польща запропонувало також різним польським організаціям фінансування деяких проектів, якщо в них братимуть участь партнери з інших країн, зокрема і з України. Ця програма називається „Промеса”. Тобто основне фінансування мистецьких акцій буде польським, але місцеві партнери також мають зробити свій внесок. Скажімо, облаштувати сцену, профінансувати гонорари учасникам тощо. Зацікавленість у такому співробітництві величезна: лише у Києві відбудеться 45 подій. Більше, до речі, ніж у будь-якій іншій, охопленій програмою, столиці.

Заходи культурної програми в рамках головування Польщі в Раді ЄС відбуватимуться не лише у Європі. Чому?

– Культурна програма проходить у 10 столицях – Києві, Лондоні, Берліні, Парижі, Мадриді, Москві, Брюсселі, Мінську, Пекіні й Токію. В останніх двох ми виступатимемо як член Євросоюзу, від його імені. Хочемо показати європейські перспективи у плані культури, європейський досвід.

Чи не могли б ще детальніше сказати про акцію зі складання пазлу в рамках I, Culture?

– В усіх згаданих столицях одночасно буде створено величезну аплікацію – напис I, Culture. В Україні це відбуватиметься на Софійській площі. У кожній зі столиць волонтери виготовлять його частину, процес знімуть зі супутника й покажуть через Google. Це має продемонструвати інтерактивність проекту й те, як люди з різних країн і навіть континентів працюють одночасно й разом задля однієї справи.

А що Ви радите читачам обов'язково не пропустити?

– Я радив би звернути особливу увагу на тур Україною польської джазової вокалістки Анни Марії Йопек. Дуже рекомендую також подивитися вуличний театр „Бюро Подорожей” та відвідати

унікальний концерт I, Culture Orchestra. Хотів би звернути увагу, що, крім Києва, заходи Програми відбудуться у різних регіонах – їх проводитимуть і польські консульства. Загалом упродовж другого півріччя в Україні відбудеться понад 100 культурних подій. ☺

Стежте за подіями та долучайтеся до заходів програми I, Culture в Україні та світі:

<http://www.facebook.com/pages/Culturepl-Ukraine/214555285245296>

<http://www.youtube.com/user/CultureplUkraine>

<http://vkontakte.ru/public27875432>

<http://www.culture.pl/>

Поляки – найбільші єврооптимісти

Польща була найбільшим за розміром новачком ЄС під час його розширення 2004 року. За час, який минув відтоді, вона стала одним із найвпливовіших членів Союзу. Нині Президентом Європарламенту є поляк Єжи Бузек. Представник Польщі Януш Левандовський обіймає важливу посаду Комісара ЄС з питань фінансового програмування та бюджету.

З нагоди свого головування Польща відкрила в Брюсселі нове представництво при Союзі. Неподальк від головної будівлі Єврокомісії. Задля забезпечення його роботи на ці шість місяців додатково найняли на роботу близько 100 осіб.

Польща вирізняється з-поміж багатьох інших держав Європейського Союзу єврооптимізмом – і на рівні держави, і на рівні громадян.

Проведене торік восени опитування засвідчило, що поляки (разом зі словаками) найбільш прихильно

ставляться до членства своєї країни у Європейському Союзі – 78% вважають, що Польща має гарні шанси від цього (середній показник по

ЄС становить 50%). Надзвичайно прихильним до європейської ідеї є нинішній польський уряд. Тож у поляків є всі підстави для єврооптимізму. ☺

Андреас Умланд: „Найголовніше – завершити переговори з Угоди про асоціацію”

2011 рік вважається визначальним для відносин між ЄС і Україною, на нього поклали великі сподівання.

Про результати першого півріччя і подальші перспективи „Євробюлетень” розмовляв із доцентом кафедри політології Києво-Могилянської академії Андреасом Умландом.

Підбиваючи підсумки відносин ЄС–Україна за перше півріччя, чи можна сказати, що все йде за планом?

– Є й позитивні, й негативні моменти. Успішно тривають переговори з Угоди про вільну торгівлю та Угоди про асоціацію. Водночас незадовільними є процеси всередині України – у тому, що стосується побудови правової держави, політичного плюралізму та демократії. Ситуація з цим погіршується.

Кілька місяців тому в Україні вивували пристрасті щодо можливого її повороту в бік Митного союзу Росії, Казахстану та Білорусі – це унеможливило б підписання Угоди про вільну торгівлю з ЄС і значною мірою позбавило б сенсу Угоду про асоціацію. Зараз це вже в минулому чи тема Митного союзу знову може стати актуальною?

– Як на мене, процес зближення України та ЄС зайшов уже надто далеко, щоб Київ дозволив собі отакий різкий поворот. Це викликало б гостру, негативну щодо влади реакцію у суспільстві.

В Україні чудово розуміють, що вступ до того Митного союзу – крок дуже ризикований. З одного боку, це може стати інструментом політичного

впливу Росії на Україну, аж до втрати нею значної частини суверенітету. З другого боку, у Росії, Білорусі та, до певної міри, у Казахстану купа власних проблем, які стосуються подальшого розвитку, модернізації.

Отож зі стратегічних міркувань було б не надто розумно приєднуватися до союзу, дві з трьох країн якого самі перебувають нині на роздоріжжі. Невідомо, що буде далі з Росією та Білоруссю, куди вони підуть. Долучатися до такого об'єднання – це для України глухий кут.

Звісно, у ЄС також вистачає проблем. Але можна уявити шляхи їх вирішення, нехай і довгострокові. Наприклад, щодо тієї ж економічної та фінансової кризи. Ситуація досить передбачувана.

Ви спроектували можливу позицію українського істеблішменту щодо Митного союзу. Наскільки щирими вбачаються вам проєвропейські декларації тих, хто при владі?

– Звісно, є значні сумніви в щирості заяв багатьох українських можновладців щодо руху до ЄС. Але ідея євроінтеграції популярна серед населення України, причому в усіх її регіонах – тому з цим мусять рахуватися. Навіть якщо з боку української влади це і гра,

то вона зайшла надто далеко, і вийти з неї надто дорого коштуватиме політично. Це викличе велике розчарування. Власне, я думаю, що переговорний процес з ЄС, реалізація Плану дій з вільної лібералізації – це в очах громадян є дефіцитними нині позитивними моментами в політиці чинної влади. Саме це залишає людям якесь відчуття надії, перспективи. Відмова від зближення з ЄС означатиме для уряду, Партії регіонів ще більшу втрату популярності. З іншого боку, якщо вони підпишуть угоду з Євросоюзом, то зможуть заявити – ось, ми зробили прорив у відносинах з ЄС, ми на шляху до Європи. Можливо, має місце саме такий розрахунок.

А який розрахунок може бути в ЄС? Наскільки присутні в ньому геополітичні міркування щодо України й чи повинні бути такі взагалі?

– У Євросоюзі немає щодо цього однозначності. З одного боку, очевидним є прагнення зробити Україну частиною Європи. Хай і не членом ЄС, але такою, що перебуває у європейському фарватері розвитку. І тим самим створити певну зону безпеки навколо Європи, в чому, власне, й полягає мета Європейської політики сусідства. Однак, з другого боку, є інша геополі-

літична парадигма – потреба у збалансованих відносинах з Росією, продиктована міркуваннями безпеки та економіки. А Москва дуже чутлива до всього, що стосується України, і певні країни ЄС це враховують. Прикладом стала відмова НАТО в наданні Україні та Грузії Плану дій з набуття членства на Бухарестському саміті 2008 року. Саме європейські держави, впливові члени ЄС, виступили проти цього.

З НАТО зрозуміло – це питання безпеки. Та чим загрожує Росії зближення України з Євросоюзом або ж приєднання до нього?

– Щодо цього красномовною є зміна ставлення Москви до Євросоюзу після започаткування ним 2009 року Східного партнерства. Політичні еліти Росії відразу ж почали розглядати ЄС як конкурента за вплив на цій частині пострадянського простору. Там усе ще живе ідея „збирання земель” – поновлення, в тій чи іншій формі, якоїсь імперії, хай і неформальної. Тому, я впевнений, у міру наближення України до Євросоюзу зростатиме і напруження між ним та Росією. Хіба що відбудеться зміна в ній самій, і вона відійде від нинішньої парадигми – не пов'язуватиме національний інтерес із поновленням своїх колишніх сфер впливу.

Якщо подивитися на трикутник ЄС–Україна–Росія, то ситуація має не надто оптимістичний вигляд: Росія проти вступу України до ЄС, Євросоюз також не готовий нині про це говорити, в самій Україні викликають сумнів щирість влади щодо євроінтеграції. Насамперед в якому з „кутів” цієї фігури мають відбутися радикальні зміни, щоб ситуація різко змінилася?

– Непогано було б, аби зміни відбулися в усіх трьох. ЄС повинен почати бачити в Україні потенційного члена, Росія – відійти від своєї імперської парадигми, а в Україні мають серйозніше ставитися до європейських цінностей. Звісно, зараз такий сценарій уявити складно, але ж усе швидко змінюється. Ще три роки тому так само важко було припустити, що Україна матиме від ЄС План дій з візової лібералізації. Можливо, ще за п'ять років ми опинимося у зовсім іншій ситуації, особливо якщо буде підписано й імplementовано Угоду про вільну торгівлю та Угоду про асоціацію. Зараз найважливіше завдання – завершити роботу над ними. Це вже саме по собі створить нову реальність.

Україна прагне домогтися надання їй перспектив членства в Угоді про асоціацію перспективи членства. Це справді так важливо?

– Вважаю, що так. Цілком зрозумілими є побоювання цього в Євросоюзі, продиктовані наявністю у нього багатьох внутрішніх проблем, а також труднощами, що витікають із геополітичного значення України. До того ж у черзі на вступ стоять Туреччина, західнобалканські держави. Додати до цього списку ще й Україну нелегко з психологічної точки зору. Та все ж, на мою думку, європейські лідери могли б переступити через свої побоювання й погодитися на включення цієї фрази до преамбули Угоди про асоціацію. Загалом це ні до чого не зобов'язує – он та ж Туреччина має навіть статус кандидата, але питання з її можливим членством досі не вирішене. З другого боку, ті самі перспективи членства для України (як і для будь-якої іншої європейської держави) закладено в статті 49 Договору про ЄС. Отож нічого особливого нового ця фраза в майбутній Угоді про асоціацію не принесла б. Формальне надання Україні перспектив членства було б корисним для самого ЄС – слід дивитися далеко вперед і зважати на її геополітичну вагу.

Але ж навряд чи можна сподіватися, що після надання Україні членських перспектив тут враз почалися б проєвропейські реформи, перетворення, тобто реальна євроінтеграція?

– Звісно, швидко нічого не було б. Та все ж змінився б політичний клімат, настрої еліти та суспільства. Це дало б чітку довгострокову перспективу розвитку держави. Для України та її громадян це було б дуже важливо з психологічної точки зору.

З 1 липня розпочалося головування Польщі в Євросоюзі. Чи є це одним із факторів успішного завершення переговорів з Угоди про асоціацію та Угоди про вільну торгівлю?

– Так, це дуже вдалий збіг – що саме Польща головуватиме в ЄС на стадії завершення цих переговорів. Як на мене, найбільша проблема України – брак уваги до неї з боку держав-членів ЄС. Проте Польщі, звісно, це не стосується. Тому саме її Президентство в ЄС може бути дуже корисним і результативним для його відносин із Україною. ☉

Співголова міжпарламентської німецько-української групи, депутат Бундестагу Бербель Кофлер в інтерв'ю „Німецькій хвилі” зауважила: є хороші шанси підписати Угоду про зону вільної торгівлі між ЄС і Україною до кінця 2011 року. Але після цього документ має бути ратифіковано усіма 27 країнами ЄС. „Євросоюз не може давати вказівки, як швидко країни-члени повинні працювати з угодою. Втім, буде визначено остаточний термін ратифікації, якого доведеться дотримуватися”, – сказала Бербель Кофлер.

РІЗНІ ПОГЛЯДИ

НА АГРАРНІ ПИТАННЯ

Наразі у переговорному процесі ще існують спірні моменти. Зокрема, за словами депутата Бундестагу, вони стосуються сільськогосподарської продукції. Водночас вона висловила переконання, що й тут сторони дійдуть згоди. „За минулі 17 раундів переговорів ЄС і Україна довели здатність знаходити компроміси і зараз немає потреби загострювати увагу на деталях”, – зауважила Кофлер

ЗА ДВОМА ЗАЙЦЯМИ

„Не можна одночасно підписувати Угоду про зону вільної торгівлі між ЄС і Україною і приєднуватися до Митного союзу Росії, Білорусі й Казахстану”, – вважає Кофлер. – Таке сидіння двох стільців неможливе, оскільки Митний союз передбачає не лише вільну торгівлю, а й певне злиття економік. При цьому учасників укладання подібних угод з іншими країнами. Угода з ЄС – це тільки зона вільної торгівлі, яка не обмежує сторони у праві самостійного ведення справ з іншими країнами-партнерами. Але Україна, зрештою, має сама вирішити, де вона матиме більші вигоди”.

Нові підходи Європейської політики сусідства

„Більше за більше” – від цього принципу відштовхуватиметься тепер Євросоюз у своїх відносинах із сусідами на Півдні та Сході. У червні Рада міністрів закордонних справ ЄС затвердила висловлені раніше Єврокомісією пропозиції з перегляду Європейської політики сусідства.

Отож що більше успіхів матимуть сусідні з Євросоюзом держави в реформах та демократичному розвитку, то більше переваг отримуватимуть від співробітництва з ЄС.

„Новий підхід базуватиметься на взаємній відповідальності та спільній відданості загальним цінностям свободи, демократії, дотримання прав людини, фундаментальних свобод та верховенства права, – йдеться у висновках Ради ЄС. – Партнерство між Євросоюзом та кожною з цих країн відбиватиме їхні потреби, можливість та цілі реформ.

Таке партнерство може бути на-

дане тим країнам, які хочуть і можуть іти далі до тіснішої політичної асоціації та поступової економічної інтеграції у внутрішній ринок ЄС. Міністри закордонних справ доручили Високому представнику ЄС Кетрін Ештон та Єврокомісії виробити відповідні механізми та інструменти, завдяки яким можна буде ефективно реалізувати переглянуту Європейську політику сусідства.

Серед іншого, Рада проанонсувала виділення на реалізацію ЄПС додаткових €1 млрд 242 млн на бюджетний період 2011–2013 рр. Вони доповнять уже наявні €5,7 млрд.

Із пропозиціями щодо перегляду політики Єврокомісія виступила наприкінці травня. „Збільшення підтримки ЄС для його сусідів залежатиме від виконання відповідних умов: поступу в побудові та консолідації демократії та в дотриманні верховенства права. Що більше та швидше країна рухається у своїх внутрішніх реформах, то більше підтримки вона отримає від ЄС”, – йшлося в повідомленні.

Брюссель також наголосив, що братиме до уваги реформаторські успіхи тієї чи іншої країни при визначенні обсягів фінансування на період з 2014 року. „ЄС розглядатиме можливість перегляду чи навіть зменшення фінансування країн, де реформ не відбулося”, – зазначено в документі. ☺

Бюджет заохочує реальні реформи

Нову ініціативу ЄС коментує керівник громадської організації „Центр UA” Олег Рибачук:

– Я вітаю таке рішення Євросоюзу, адже воно передбачає винагороду тим, хто більше робить. В Україні тривалий час було, та й залишається нині, певне невдоволення: мовляв, у рамках Європейської політики сусідства нас об’єднали з іншими державами, а ми ж такі європейські й просунуті у відносинах з ЄС... Київ навіть розглядав ЄПС як якийсь спосіб стримати Україну в розвитку її відносин із Союзом. Але тепер усе стало на свої місця. Звісно, Україна є лідером

у відносинах з ЄС з багатьох напрямів. Водночас такі країни, як Грузія чи, особливо, Молдова, рухаються останнім часом значно швидше. У них більше прогресу в сфері конституційного права, свободи й демократії – там, де Україна зараз гальмує. Тим більше доречна мотивація, яку закладено в переглянуту ЄПС: є бюджет, який заохочує реальні реформи. Скажімо, це стосується тієї ж боротьби з корупцією, тендерних закупівель. Я вважаю, це справедливо й чесно.

До того ж Україна завжди наголошувала, що хоче отримати перспективу, рухатися до ЄС швидшими темпами, бачити з його боку якісь сигнали й зацікавленість. Можливо, раніше справді бракувало конкретики і якихось заохочень. І от тепер такі механізми є, і не лише бюджетні. Якщо та чи інша країна рухатиметься швидше, то отримуватиме й певні політичні, статусні речі. Скажімо, той же безвізовий режим, якого ми так активно прагнемо.

Фото: Фонд Генріха Бюлля, джерело – Flickr: Oleh Rybachuk

Громадські організації прокоментували звіт щодо ЄПС

У червні відбулася зустріч Голови Представництва ЄС в Україні Жозе Мануела Пінту Тейшейри з представниками Національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства. Йшлося про нещодавній звіт Єврокомісії щодо реалізації у 2010 році в Україні Європейської політики сусідства.

Розмова вийшла цікавою та взаємокорисною.

– Ми ініціювали цю зустріч, аби обговорити деякі аспекти звіту, – розповів „Євробоюлетеню“ національний координатор Форуму Ігор Когут. – Загалом, з більшості позицій громадські організації поділяють стурбованість і критичні зауваження, висловлені Єврокомісією. Хоча деякі сфери висвітлено у звіті недостатньо – наприклад, щодо освіти або місцевого самоврядування. Після цієї зустрічі ми ще раз обговоримо звіт і свої письмові висновки надішлемо до Представництва ЄС. Також я планую передати їх до Єврокомісії під час мого перебування в Брюсселі у середині липня.

Водночас стало відомо, що третій Форум громадянського суспільства Східного партнерства відбудеться у Польщі 28–30 листопада. Наприкінці червня завершився процес подачі заявок від громадських організацій на участь у ньому.

Форум було створено з метою розвитку контактів між організаціями гро-

мадянського суспільства та підтримки їх діалогу з органами державної влади. З відповідною ініціативою виступила 2008 року Єврокомісія, згодом її було затверджено на установчому саміті Східного партнерства у травні 2009-го.

Після цього Європейська Комісія провела консультації щодо умов функціонування Форуму. У результаті було обрано комплексний підхід: він передбачав залучення широкого кола організацій громадянського суспільства, таких як профспілки, об'єднання роботодавців, професійні асоціації, неурядові організації, аналітичні центри, некомерційні фонди тощо. Перший Форум громадянського суспільства відбувся в Брюсселі у листопаді 2009 року, другий – за рік у Берліні.

Українську національну платформу Форуму було створено наприкінці січня цього року. Основними її завданнями є визначення пріоритетних напрямів діяльності громадських організацій у рамках Східного партнерства, а також формування плану дій українських неурядових організацій у євроінтеграційних процесах та ініціативах.

– Я працюю в неурядовому секторі понад 10 років. Уперше на моїй пам'яті українські неурядові структури самоорганізувалися без наявності фінансової підтримки, – каже Ігор Когут. – Це відбулося в рамках Національної платформи Форуму громадянського суспільства Східного партнерства. ☺

ОЦІНКИ ЄВРОКОМІСІЇ ПЕРЕВАЖНО КРИТИЧНІ

В оприлюдненому у травні Єврокомісією звіті щодо реалізації Україною у 2010 році Європейської політики сусідства було наголошено на низці проблем у царині демократії. „В Україні мали місце неповага до фундаментальних свобод, зокрема до свободи засобів масової інформації, свободи зібрань та демократичних стандартів. Щодо демократії, то після належного, в цілому, проведення президентських виборів на початку року, вибори до місцевих органів влади в жовтні зазнали жорсткої критики з боку міжнародних та національних спостерігачів... Ключовими завданнями залишаються комплексна реформа судової системи та подолання корупції. Для недопущення застосування кримінального законодавства в політичних цілях має бути забезпечено дотримання принципів верховенства права під час розслідування кримінальних справ та судового переслідування, включаючи принцип справедливого, неупередженого та незалежного судового процесу“, – йдеться, зокрема, у звіті.

Не бачить Брюссель успіхів і в більшості інших сфер. Ось деякі оцінки: „Що стосується боротьби з корупцією, то позитивних зрушень не спостерігалось“, „Лише обмеженого розвитку вдалося досягти у сфері місцевого самоврядування“, „Український діловий та інвестиційний клімат залишаються нестійкими, що відображає непередбачуваність та непрозорість ухвалення рішень органами влади та суб'єктами економічної діяльності та відсутність довіри до судової системи“, „Відсутній прогрес у сфері бухгалтерського обліку“ тощо.

Певні позитивні зрушення, відзначені у звіті, стосувалися головним чином ухвалення тих чи інших законів.

Наприклад, у сфері захисту прав дітей і прав інвалідів, рівного ставлення, статистики, системи санітарних та фітосанітарних норм.

Європарламент застеріг від вибіркового правосуддя

Європарламент ухвалив резолюцію, у якій застеріг чинну українську владу від використання кримінального законодавства як інструменту

досягнення політичних цілей. Зокрема, Європейський парламент „стурбований посиленням вибіркового правосуддя щодо осіб від політичної

опозиції в Україні, а також непропорційними заходами, які застосовуються, зокрема, щодо пані Тимошенко та пана Луценка, колишнього міністра внутрішніх справ, і відзначає, що пан Луценко перебуває в ізоляторі з 26 грудня 2010 року“. Крім цього, депутати „нагадують українському керівництву, що принцип колективної відповідальності за рішення уряду не дозволяє судового переслідування індивідуальних членів уряду за рішення, які були ухвалені колегіально“. Європарламент також наголосив, що „розслідування, які тривають щодо відомих українських політичних діячів, не повинні ізолювати їх від активного політичного життя країни, контактів з виборцями й поїздок для міжнародних зустрічей“.

Посол ЄС поспілкувався з читачами газети

У червні Голова Представництва Євросоюзу в Україні Жозе Мануел Пінту Тейшейра провів онлайн-конференцію з читачами газети „Аргументы и факты“.

ПРО ПЕРСПЕКТИВИ ЧЛЕНСТВА

– Україні було запропоновано підписати з ЄС Угоду про асоціацію. Якщо це станеться і її згодом буде реалізовано, то десь за 5–10 років Україна зможе досягти більшої частини з необхідних для членства критеріїв, – сказав, зокрема, посол. – Тоді питання її повної інтеграції в ЄС може стати реальнішим.

Жозе Мануел Пінту Тейшейра за-

уважив при цьому, що немає ліміту щодо кількості країн, які можуть входити до складу Європейського Союзу. За його словами, єдиним обмеженням є природний кордон Європи. Посол нагадав, що згідно з Римським договором про створення Європейського Союзу, будь-яка розташована в Європі країна може претендувати на членство в ЄС. Але вона повинна відповідати всім необхідним критеріям та вимогам. А для цього слід адаптувати всесоюзне законодавство та створити необхідні інституційні механізми, які дозволять утілювати його на практиці.

КОЛИ БУДЕ УГОДА ПРО ВІЛЬНУ ТОРГІВЛЮ

– У вересні угоду про створення широкої і всеосяжної Зони вільної торгівлі підписано не буде. Адже залишається дуже мало часу й кілька моментів, які ще остаточно не вирішено. Дуже незначні невирішені моменти більшою мірою залежать від політичної волі в Україні та бажання виконувати певні умови.

ВІЗИ

Відповідаючи на запитання про шанси досягнення безвізового режиму для українців до футбольного чемпіонату Євро–2012, Голова Представництва Євросоюзу в Україні сказав:

– Пов’язувати ці два поняття немає сенсу, оскільки Євро–2012 не є частиною Плану дій з візової лібералізації. Він спрямований на низку аспектів, зокрема на вдосконалення контролю за кордонами, покращення якості документів. Отож футбольний чемпіонат жодним чином не варто розглядати як привід для відмови від вимог, які стосуються видачі віз українським громадянам.

Жозе Мануел Пінту Тейшейра зазначив, що нині ще досить часто трапляються випадки подачі українцями до консульств країн ЄС фальшивих документів.

Безвізового режиму швидко не буде

Перспектива запровадження безвізового режиму залишається однією з найбільше обговорюваних тем, коли йдеться про відносини між ЄС та Україною. У червні стався черговий спалах дискусії.

Приводів для цього було відразу кілька: урядовий звіт про виконання Плану дій з візової лібералізації (ПДВЛ), оприлюднення оцінки цього з боку громадської організації „Європа без бар’єрів” та візит до Києва Комісара ЄС із внутрішніх справ Сесілії Мальмстрьом.

Нагадаємо, що згаданий План дій було презентовано Європейським Союзом 22 листопада 2010 року від час саміту ЄС–Україна. Тоді ж Президент Віктор Янукович висловив впевненість, що Київ виконає виписані в ньому умови до липня 2011-го.

Однак практика засвідчила, що це значно складніше, ніж могло здатися. Зокрема, цілий півроку пішло в українській стороні на суто бюрократичний процес – підготовку й затвердження Національного плану з виконання ПДВЛ. Лише після цього, у травні-червні, розпочалася певна активність.

Нагадаємо, що План дій складається із двох фаз: законодавчо-планувальної та імплементаційної. Під час першої Україна повинна ухвалити необхідні закони, стратегії, концепції тощо (всього документ містить 60 пунктів), під час другої фази – продемонструвати ефективно втілення їх на практиці.

Згідно зі звітом „Європи без бар’єрів”, станом на середину червня Україна виконала досить незначну

частину першої фази плану. Зокрема, внесено на розгляд ВР законопроекти „Про документи, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України” та „Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства”, ухвалено в першому читанні закон „Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту”, ратифіковано Другий додатковий протокол до Європейської конвенції про взаємодопомогу у кримінальних справах, схвалено Концепцію державної міграційної політики, внормовано діяльність Державної служби із захисту персональних даних та Державної міграційної служби – хоча, водночас, процес створення цих інституцій ще не завершений.

Загалом, експерти „Європи без бар’єрів” прогнозують виконання першої фази Плану дій у кращо-

му разі до кінця 2011-го – початку 2012 року, у гіршому – до середини 2012-го. Друга фаза, на їхню думку, займе ще більше часу. На заваді виконанню ПДВЛ можуть стати бюрократія та вузьковідомчі інтереси, неспроспроможність відповідних інституцій до ефективної роботи, недостатнє бюджетне фінансування й погіршення ситуації у сфері прав людини та фундаментальних свобод. З другого боку, навіть виконання плану не дає гарантії на отримання Україною безвізового режиму – на це потрібна буде політична згода всіх держав-членів ЄС.

Комісар Євросоюзу із внутрішніх справ Сесілія Мальмстрьом під час перебування в Києві повідомила, що Єврокомісія представить свою оцінку виконання Україною Плану дій з візової лібералізації у вересні. ◉

ШЕНГЕНСЬКУ ЗОНУ „ШТОРМИЛО”

Тоді як Україна намагається досягти безвізового режиму з ЄС, у самому Союзі останніми місяцями точилася пристрасна дискусія щодо подальшої долі Шенгенської зони. Все почалося зі суперечок між Італією та Францією щодо вільного пересування мігрантів із Північної Африки, які масово прибували до Італії. Масла у вогонь підлила згодом Данія, яка заявила про намір встановити вибірковий митний контроль на своїх кордонах зі Швецією та Німеччиною.

Ситуацію розглядала наприкінці червня Європейська Рада. Висновок лідерів держав ЄС був такий: реформи Шенгенських правил потрібні, але вони не повинні зашкодити праву людей на вільне пересування. Європейська Рада заклікала Єврокомісію представити у вересні пропозиції щодо нового механізму оцінки кризових ситуацій у Шенгенській зоні та реакції на них. „Як останній засіб у рамках цього механізму повинно бути передбачено виняткову можливість поновлення прикордонного контролю на внутрішніх

кордонах у справді критичній ситуації, коли держава-член ЄС не може більше виконувати свої зобов’язання в рамках Шенгенських правил, – йдеться у висновках Європейської Ради. – Такі дії повинні бути вжиті на підставі точних об’єктивних критеріїв і спільної оцінки ситуації, у чітко обмежених обсязі та проміжку часу, беручи до уваги потребу держави бути здатною реагувати на кризову ситуацію. Це не зачіпатиме права громадян на вільний рух, як передбачено договорами ЄС”.

Наталя Чермошенцева: „Проблема – у розумінні прав дитини”

У травні на Херсонщині завершився фінансований Євросоюзом проект „Права дітей у дії”. Про його результати „Євробюлетеню” розповіла директор проекту Наталя Чермошенцева.

В Україні часто говорять про проблеми з правами людини, але про права дитини почути можна досить рідко. Яка ситуація з ними?

– Насправді про права дитини говорять дедалі частіше. Але проблема полягає в розумінні того, що ж вони означають. Адже права дитини – це ті самі загальні права людини. Різниця в тому, що деякими з них діти починають користуватися в міру дорослішання й усвідомлення свого становища. При цьому вони не можуть самі домагатися здійснення своїх прав. Від їхнього імені діють батьки або законні опікуни.

У грудні 2010 року відбулися парламентські слухання „Законодавче забезпечення та реальний стан дотримання прав дитини в Україні”. На них обговорювали найбільш болючі та загрозливі питання, що потребують негайного вирішення. Зокрема, щодо сирітства та соціального сирітства, домашнього насильства над дітьми, вироблення порнографічної продукції з використанням образу дитини, дотримання прав дітей з обмеженими можливостями та багато інших. Зрозуміло, що за такої ситуації вкрай потрібно будувати цілісну, а головне, ефективну систему дотримання та захисту прав дитини з належним фінансуванням як на національному, так і на регіональному рівнях. На жаль, нині немає технологій адекватного бюджетного аналізу видатків на дітей та ефективності використання коштів.

На які аспекти було націлено ваш проект?

– Проект складався з декількох, пов’язаних між собою компонентів. По-перше, для нашої області актуально залишається проблема сирітства та соціального сирітства, зокрема. На Херсонщині нині дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, – 3424 (2009 року було 3229). Отже, важливим є проведення безперервних інформаційних кампаній, спрямованих на усиновлення (удочеріння) цих дітей, що й відбувалося протягом проекту.

По-друге, це забезпечення прав дитини при влаштуванні у сім’ю. Крім очевидних переваг, це для неї стає певним стресом, оскільки відбувається зміна соціально-рольового статусу дитини: від вихованця інтернату до члена родини. Усі члени прийомної сім’ї та дитячого будинку сімейного типу (ДБСТ) стають учасниками досить складного процесу поєднання біологічно нерідких людей у єдину родину. Також змінюється соціальне середовище дитини: вона починає відвідувати загальноосвітні школи, медичні заклади, гуртки тощо. В усіх цих процесах дитині особливо потрібні знання своїх прав та вміння їх відстоювати. Тому важливими компонентами проекту були правові школи для батьків, дітей, працівників соціальної сфери. Окремою складовою стала робота в громадах. Окрім інформаційної роботи в п’яти пілотних районах було створено клуби сімейного дозвілля. У них можна отримати таку от первинну соціалізацію як для дітей, так і для батьків.

Що вдалося найкраще зробити протягом реалізації проекту, які викликали труднощі?

– Будь-який результат можна виміряти як кількісно, так і якісно. Для глибшого вивчення ситуації та планування

інформаційної кампанії в області було проведено дослідження рівня поінформованості жителів Херсонщини щодо механізмів створення прийомних сімей та ДБСТ та ставлення пересічних громадян до інституту прийомної сім’ї. Наступним кроком стало проведення інформаційної кампанії „Усім дітям потрібна родина”, участь у ній взяли майже 6 тис. осіб. Жителі 19 районних центрів та сільських громад області ознайомилися з різними формами сімейного виховання, отримали інформаційні матеріали (буклети), в яких у доступній формі подані основні кроки зі створення прийомної сім’ї, дитячого будинку сімейного типу або оформлення опікунства чи усиновлення або ж удочеріння. На великому екрані просто неба було організовано показ фільмів „Один день з життя великої родини”. Це вперше в області шість сімей показали своє звичайне життя в невимушеній атмосфері, без використання штучних героїв та заздалегідь спланованого сценарію, адже матеріал готували самі сім’ї.

Також несподівано актуальним для нас були запити членів клубів сімейного дозвілля на проведення консультацій психолога. Всього було проведено 47 сімейних консультацій, під час яких батьки дізналися про педагогічні,

виховні та психологічні аспекти розвитку дітей, методи взаємодії та створення довірливих стосунків між дорослими та дітьми. Однак проблема нестачі фахівців-психологів залишається актуальною. Вирішення її дуже важливо, адже на наших очах змінювалися відносини між батьками та дітьми в прийомних сім'ях, нівелювалися конфлікти, простіше проходила адаптація нових дітей у родину.

На вашу думку, коли все зроблене даватиме результати?

– Звісно, такі кампанії не можуть дати миттєвого результату. Адже рішення про взяття дитини в сім'ю – це не справа одного дня. Але ми впевнені, що таку роботу потрібно продовжувати, це демонструє й наш досвід та проведені дослідження. Утім, певні результати є вже зараз. Наприклад, у Генічеському районі до центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді звернулася сім'я – вони хочуть усиновити дитину. Рішення визріло після ознайомлення з матеріалами кампанії та діяльністю Клубу сімейного дозвілля.

Це, до речі, ще один успішний результат нашої роботи. Такі клуби були створені в п'яти пілотних районах, ми профінансували їхню первинну діяльність. Нині участь у них беруть 106 прийомних батьків та батьків-вихователів та 226 дітей. Головне, на що ми звертаємо увагу, – прийомні та біологічні діти мають бути разом, а діяльність клубів спрямована не тільки на організацію дозвілля, а й на навчання. Я можу досить довго розповідати про неймовірні пригоди та яскраві заходи наших клубів, адже їх члени вихо-

дили зі своїх потреб та робили не те, що суворо заплановано в проекті, а те, що важливо для них. Але головне, що клуби й справді стали місцем соціалізації для прийомних дітей. Окрім того, що батьки почали товаришувати між собою, а діти – почуватися впевненіше. Наприклад, уже після участі в клубному конкурсі талантів, вони взяли участь у загальношкільних заходах. А нові сім'ї, які виникли в цих районах, легше переносять адаптаційний період. Після закінчення проекту клуби продовжують діяти, більше того – в області вже створено ще два нові. Майже всі клубні заходи висвітлює місцева преса, а це ще більше привертає увагу до проблеми сирітства в нашій області.

Завжди щось має стати останньою краплею в ухваленні рішення обігріти ще одне дитяче серце. Сподіваюся, для когось це будуть наші відеоролики чи

буклети. Або щасливі обличчя учасників та учасниць клубів сімейного дозвілля зі сторінок місцевих газет. ☺

Проект „Права дітей у дії” тривав із червня 2009 року по травень 2011-го. Його метою було забезпечення врахування прав та законних інтересів дитини в реалізації державної сімейної політики на території Херсонської області. Зокрема, у процесі створення та підтримки прийомних сімей та інших форм сімейного виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського виховання. Загальний бюджет проекту становив €135 тис. Реалізовувала його молодіжна організація „Нова генерація” у партнерстві з Новокаховською громадською молодіжною організацією „Перспектива”.

Юні українські художники - фіналісти конкурсу ЄС

Маріанна Бартошевська зі Львівської області, Євангеліна Бут з Херсонщини та Наталія Макогон з Донеччини стали фіналістами цьогорічного Міжнародного конкурсу малюнків Євросоюзу на тему гендерної рівності. Їхні роботи будуть опубліковані у спеціальному буклеті, а самі фіналісти отримують невеличкі подарунки від Представництва ЄС в Україні.

Усього в конкурсі взяли участь понад 40 тис. дітей віком від восьми до де-

сяти років. Українці були одними з найактивніших – маленькі митці надіслали понад 2500 малюнків.

„Навіть зараз десь на землі відбувається війна. Леся та Андрійко вирішили допомогти людям, які живуть в охоплених нею країнах. За допомогою голуба миру вони звертаються до урядів цих держав. Діти намагаються разом зробити світ добрішим та людянішим”, – так пояснює ідею свого малюнка фіналістка Маріанна Бартошевська.

Головний приз – €1000 в європейській категорії присудили малюнкам з Косова та Росії. Такий конкурс Євросоюз організовує вже п'ятий рік поспіль. Він має на меті збільшити усвідомлення й розуміння дітьми та дорослими питання рівності між чоловікам й жінками. Участь у змаганні беруть діти з країн, які не входять до Європейського Союзу – цього року було представлено 60 держав. Конкурс традиційно стартує в Міжнародний жіночий день – 8 Березня. ☺

Малюнки переможців та додаткову інформацію про конкурс можна знайти за адресою:

http://ec.europa.eu/europeaid/what/gender/drawing-competition-2011_en.htm, а також на 3-й сторінці обкладинки

Проект з місцевого розвитку буде продовжено

Фото: Укрінформ

Фінансований Євросоюзом проект „Місцевий розвиток, орієнтований на громаду” надзвичайно масштабний та безпосередньо наблизений до пересічних людей. Нині розпочинається другий етап його реалізації, на який Євросоюз виділив €17,1млн.

Відповідну угоду підписали наприкінці травня Комісар ЄС з питань розширення та Європейської політики сусідства Штефан Фюле та перший віце-прем'єр України Андрій Ключев.

– Поглиблення співробітництва з українською владою є головним пріоритетом для Євросоюзу, – зауважив при цьому Штефан Фюле. – Але це повинно виходити за межі Києва й зачіпати життя українських громадян загалом.

Тим часом керівник Управління програм допомоги Представництва ЄС в Україні Лаура Ґараньяні та кілька дипломатів держав-членів Євросоюзу відвідали село Єрківці, яке має позитивний досвід реалізації першої фази

проекту „Місцевий розвиток, орієнтований на громаду”. Понад тисячу жителів села об'єдналися в громадську організацію „Віра–2008”. Спільно вони визначили пріоритети, а саме – необхідність відновлення системи водопостачання. Завдяки реалізації двох мікропроектів було замінено насоси й труби та встановлено блок управління. Загальна вартість робіт становить понад 300 тис. грн. З них понад 17 тис. було внесено громадою, решту коштів надали Євросоюз, місцеві органи влади та бізнес.

– Шляхом підтримки громадянського суспільства та допомоги громадам у визначенні їхніх потреб та пріоритетів ми можемо сприяти практичному та стійкому поліпшенню умов життя на місцевому рівні, – заявила у Єрківцях Лаура Ґараньяні. ◉

Фінансований ЄС проект „Місцевий розвиток, орієнтований на громаду” впроваджує з 2007 року Програма розвитку ООН. У рамках першої фази його реалізації понад 1000 сільських та селищних громад змогли відновити медичні центри, встановити вуличне освітлення, замінити вікна в школах та лікарнях, забезпечити постачання якісної питної води. Очікується, що під час другого етапу проекту допомогу буде надано ще близько 900 громадам.

Завершено програму з підтримки вугільної галузі

У Києві відбулася підсумкова конференція фінансованої Євросоюзом Програми підтримки вугільної галузі. Її реалізація тривала три роки, а бюджет становив близько €9 млн.

Метою програми була розбудова спроможності галузі, розробка стратегії її реформування, включаючи екологічні та соціальні питання і безпеку праці.

Зокрема, під час пілотних проектів на шахтах „Довжанська-Капітальна” та „Краснолиманська” було запроваджено нову систему управління безпекою та охороною праці. Окрім того, розроблено пілотний проект з дегазації для шахти „Самсонівська-Західна”,

що належить вугільній компанії „Краснодонвугілля”. Одним із найсолідніших здобутків проекту стала розробка Генерального плану розвитку вугільної промисловості України. Під час його підготовки було проведено оцінку 134 шахт. План включає програму з реструктуризації вугільної промисловості на період до 2012 року, а також прогноз до 2017-го. Крім цього, документ містить дорожню карту із залучення інвестицій та програму комплексної трансформації вугільного сектору.

Щодо екології, то розроблено Каталог забруднених ділянок внаслідок видобувної діяльності для 172 шахт. Для 97 було проведено аналіз ризику. Для

розробки планів з відновлення довкілля було обрано десять типових екологічних проблем, а також організовано відповідну навчальну програму.

– Завдяки проекту ми змогли поліпшити управління безпекою гірничої праці, – підсумував його координатор від України, експерт Міністерства енергетики та вугільної промисловості Ігор Яценко. – Ми з європейськими колегами проаналізували українські реалії, розробили необхідні рекомендації, і тепер їх уже впроваджують на шахтах. Наприклад, на „Довжанській-Капітальній” та „Краснолиманській” працює міжнародний стандарт безпеки праці. ◉

Хто найкращий роботодавець?

До 30 вересня триває реєстрація для участі в конкурсі „Рівні можливості – найкращий роботодавець 2011“. За його підсумками буде відзначено українські компанії, які впроваджують у себе принципи рівності.

Організаторами конкурсу є проект ЄС „Права жінок і дітей в Україні – комунікаційний компонент“ та Міністерство у справах сім’ї, молоді та спорту. Головним призом для переможців стануть річна програма членства в Європейській бізнес-асоціації та профільні бізнес-тренінги.

– Ми хочемо показати, що успіх компанії залежить від збалансованості команди, – заявив з нагоди початку конкурсу керівник проекту ЄС Рік Флінт. – Як жінки, так і чоловіки хочуть мати змогу проводити час зі своїми дітьми й реалізуватися в професійному житті. У них є на це законне право. Принцип гендерної рівності допомагає цим бажанням здійснитися.

За даними дослідження міжнародного кадрового порталу hh.ua, 86% топ-менеджерів в українських компа-

Зареєструватися для участі в нинішньому конкурсі можна на сайті проекту www.rivnist.in.ua

ніях – чоловіки, і 40% роботодавців підтверджують, що в чоловіків більше шансів отримати керівну посаду. Майже половина роботодавців не створюють спеціальних умов для поєднання роботи та сім’ї, а такі речі, як гнучкий робочий графік або дистанційна робота, є у менш ніж у 20% компаній.

Такий конкурс проект ЄС „Права жінок і дітей в Україні – комунікаційний компонент“ проводить удруге. Результати минулорічного змагання засвідчили, що певні позитивні тенденції на ринку праці в Україні все ж є – понад 90 компаній продемонстрували гарний досвід у забезпеченні рівності працівників. ☺

У тандемі з колегами з Євросоюзу

Львівський Центр культурного менеджменту у співпраці з Європейським культурним фондом MitOst та мережею Culture Action Europe розпочали реалізацію міжнародного проекту „Тандем“. Він має на меті поживити культурну співпрацю мистецьких організацій України з партнерами із країн Євросоюзу.

Як розповів учасник проекту від громадської організації „Кримськотатарський ПЕН-клуб“ Віталій Хомутов, на першому етапі в результаті конкурсу відібрали 30 мистецьких організацій з ЄС та стільки ж із України, які найбільше відповідають вимогам проекту.

Другим етапом була їхня зустріч у Києві, що відбулася у травні. Тоді організації зав’язали партнерські відносини. Проект покривав усі витрати, пов’язані з їхньою участю у зустрічі. Крім цього, організатори надали українським учасникам фінансову підтримку для того, аби вони змогли запросити потенційного партне-

ра з ЄС до свого міста на два дні для ознайомлення з роботою організації та місцевим культурним потенціалом. Саме тому проект і називається „Тандем“ – одним з його результатів є створення довгострокових партнерських відносин між двома мистецькими організаціями: з ЄС та України.

На третьому етапі було відібрано – знову ж, на конкурсних засадах – 18 спільних мистецьких проєктів, кожен з яких отримає на свою реалізацію € 4 тис.

Утілення в життя цих підтриманих у рамках проекту „Тандем“ ініціатив триватиме до травня 2012 року. Зокрема, координатори організацій-партнерів матимуть унікальну можливість обмінятися двотижневими візитами. З українського боку такі заплановано на кінець вересня цього року, а представники країн Євросоюзу відвідають українських партнерів у лютому наступного.

На завершення проекту в травні 2012-го його учасники проведуть в

Україні Тиждень європейського мистецтва й культури. Можна сподіватися, що завдяки такому масштабному співробітництву партнерські відносини мистецьких організацій стануть справді довгостроковими. Це, у свою чергу, стане реальним внеском у процес швидшої інтеграції України до демократичної європейської спільноти. ☺

Одеським студентам викладатимуть курс „Кордони Європи”

Із початком нового навчального року в п'ятьох вишах Одеси викладатимуть навчальний курс „Кордони Європи”. Меморандум про це підписано між ними та Місією ЄС із прикордонної допомоги Україні та Молдові (EUBAM).

Курс буде впроваджено в Національному університеті „Одеська юри-

дична академія”, Одеському національному університеті ім. І. І. Мечникова, Одеському державному економічному університеті, Одеському регіональному інституті державного управління Національної академії державного управління при Президенті України та Одеському державному університеті

внутрішніх справ. Ця унікальна спільна ініціатива EUBAM та одеських вишів передбачає огляд останніх нововведень у Євросоюзі у сфері управління кордонами з особливим акцентом на такі теми, як митниця, Шенгенські правила, боротьба з організованою злочинністю та корупцією. Лекції читатимуть експерти Місії ЄС та професори з партнерських університетів.

Курс триватиме впродовж семестру. Його зможуть прослухати 25 кращих студентів із п'яти згаданих ВНЗ. Під час навчання студенти зможуть також узяти участь у серії групових обговорень, дискусій та презентацій на теми, пов'язані з Європейським Союзом.

– Ми дуже тісно співпрацюємо з цими п'ятьма університетами Одеси. Курс „Кордони Європи” дасть нам можливість поділитися європейськими цінностями, а також поглибить наші відносини й співпрацю, – вважає голова EUBAM Удо Буркхолдер. ☺

MEDIA Mundus приймає заявки на проекти

Єврокомісія оголосила конкурс проектів у рамках програми MEDIA Mundus. Участь у ньому можуть узяти країни з-поза меж ЄС, зокрема й держави Європейської політики сусідства.

Метою MEDIA Mundus є підвищення конкурентоспроможності європейської аудіовізуальної індустрії, розширення споживацького вибору та

культурного різноманіття. Програму розраховано до виконання на період від 1 лютого 2012 року до 31 березня 2013-го. Головні напрями можливих проектів – тренінги, доступ до ринку, розповсюдження та обіг аудіовізуальної продукції.

Заявки на конкурс проектів у рамках програми приймають до 23 вересня. ☺

Більше інформації можна отримати на сайті MEDIA Mundus http://ec.europa.eu/culture/media/mundus/index_en.htm

Триває конкурс проектів із транскордонної співпраці

Триває конкурс проектів у рамках Програми транскордонної співпраці „Польща–Білорусь–Україна, 2007–2013” оголошено конкурс проектів. Його бюджет – понад €88 млн.

Проекти мають стосуватися кількох сфер. Перша – „Підвищення конкурентоспроможності прикордонної зони”. В рамках цього пріоритету йдеться про створення кращих умов для підприємництва, розвиток туризму, покращання доступу до регіону.

Друга – „Покращання якості життя”. Проекти мають стосуватися захисту довкілля прикордонної зони, а також безпеки.

Третя – „Створення мереж та міжлюдська співпраця”. Йдеться про зміцнення спроможностей регіональної та місцевої транскордонної співпраці. Загальне керівництво програмою здійснюватиме Міністерство регіонального розвитку Польщі. Обсяг грантів має бути не меншим від €100 тис. та не більшим від €4 млн. Максимальний термін реалізації проектів – 24 місяці. Кінцева дата подання пропозицій – 30 вересня 2011 року. ☺

Більше інформації про умови подання пропозицій – на сайті www.pl-by-ua.eu

Стипендіати „Еразмус Мундус“ провели традиційну зустріч у Києві

У червні в Представництві ЄС в Україні відбулася традиційна дводенна орієнтаційна зустріч нових стипендіатів програми ЄС „Еразмус Мундус“. Участь у ній взяли майже 20 студентів з України та Білорусі. Вони дізналися більше про програму, змогли поспілкуватися з дипломатами Представництва ЄС та з країн, до яких вирушать на навчання, а також із представниками Асоціації студентів та випускників „Еразмус Мундус“.

Для нових стипендіатів було організовано майстер-клас на тему міжкультурного спілкування.

„Євробюлетень“ розпитав кількох з учасників зустрічі про їхні мотиви участі в програмі та очікування від майбутнього навчання.

Антон КІРЕЙ,
викладає в **Чорноморському державному університеті ім. П. Могили.** Вивчав соціальну психологію у **Американському університеті в Киргизстані,** працював у неурядових організаціях, які займаються допомогою біженцям, моніторингом та врегулюванням міжетнічних конфліктів.

– Про можливість навчання за програмою „Еразмус Мундус“ я дізнався із порталу <http://unistudy.org.ua>. Там було згадано програму EMMIR – Європейська магістратура в міграції й міжкультурних відносинах. Вона видалася мені унікальною можливістю здобути нові знання й практичний досвід щодо європейських методів створення гармонійного мультикультуралізму. Це підвищило б мій професійний рівень у соціальній психології, соціальній роботі й будівництві толерантного співіснування деяких культур в єдиному благополучному суспільстві. Перший й другий семестри я проведу в дедалі більше мультикультурній Німеччині та у „країні-чемпіоні гуманітарної допомоги й соціальної рівності“ Норвегії. На другий рік навчання заплановано практичну роботу й збір даних для дипломного дослідження у Словенії, Судані, Уганді чи Чехії (на вибір) через академічні мережі EMMIR з місцевими універси-

тетами. Від участі в програмі очікую отримати нові академічні знання та практичний досвід, нове бачення та ідеї щодо вибудовування рівноправних, мирних, добросусідських відносин у розмаїтті світових культур.

Юлія ПРОСКУРНЯК,
закінчила **Інститут системного та прикладного аналізу КПІ,** у червні захистила на відмінно **магістерську дисертацію з комп'ютерних наук.**

– Побувавши свого часу в Румунії, я мала можливість на власні очі побачити недоліки нашої освіти та переваги європейської. Після цього побувала ще в Норвегії на курсах з моделювання – знову ж, була приємно вражена рівнем підготовки студентів, стосунками між ними та професорами та їхнім ставленням до освіти. Це зміцнило рішення щодо навчання в Європі.

Вибір припав на „Еразмус Мундус“. Ця програма, крім іншого, дає можливість пізнати кілька культур, збагатитися знаннями кількох мов. Ну й, звісно, отримати два дипломи.

Оцінивши тенденції на ринку ІТ вибрала спеціальність „Розподілені обчислення“. За кілька місяців після подачі заявки надійшов такий бажаний лист із підтвердженням про зарахування на програму в університети Барселони та Стокгольма. Маю

намір навчатися на повну силу для того, аби застосувати отримані знання в своїй майбутній аспірантурі.

Ганна ГЛАДКИХ,
закінчила **2009 року магістратуру Донецького національного університету за спеціальністю „Прикладна економіка“.**

– Я стала стипендіатом магістерської програми „Системна динаміка“. Цілеспрямовано шукала саме таку спеціальність і знайшла її лише в переліку курсів „Еразмус Мундус“. Інтерес до системної динаміки виник у мене ще під час навчання у магістратурі ДонНУ. Але оскільки цей курс вивчають лише в кількох українських університетах, поглибити знання предмета в Україні проблематично.

У рамках „Еразмус Мундус“ навчатимуся у трьох університетах з чотирьох заявлених – Бергенському (Норвегія), Новому університеті Лісабона, Університеті Палермо (Італія) та Неймгенському університеті (Нідерланди). Опис курсу вражає. Очікую, що мені буде складно та дуже цікаво, а після навчання в ЄС рівень мого мислення стане вищим та якіснішим.

Сподіваюся також, що відчуття „страшної недовченості“, яке живе в мені з часу закінчення українського університету, за два роки перетвориться на впевненість у своїх силах. ☺

Волонтерство – це море позитиву, нових вражень і цікавих спогадів

Education and Culture DG

'Youth in Action' Programme

Привіт! Мене звуть Олена Бочарова, нині я працюю в Польщі волонтером Європейської волонтерської служби.

Мені 27 років, родом з Луганська. Там свого часу закінчила Луганський національний педагогічний університет за спеціальністю „Вчитель математики та основ інформатики“. Свій шлях до волонтерства я розпочала трохи більше року тому. Оскільки я людина амбітна й мобільна, то захотіла щось змінити у своєму житті, бути корисною комусь ще. І тут з'явилася думка: „Хочу бути волонтером!“

Як це здійснити, я не знала, але почала шукати варіанти. Про існування Європейської волонтерської служби дізналася від керівника Луганського молодіжного центру регіонального співробітництва Оксани Дегтярьової, з якою познайомилася на просторах Інтернету. Вона і стала моїм „провідником“ у всьому, що стосується волонтерства.

Скажу відразу: знайти „свій“ проект не так уже й просто. Спочатку потрібно визначитися з тим, яку саме роботу хочеш виконувати. Адже проекти бувають за всіма можливими напрямками: робота з дітьми дошкільного віку або шкільного віку, програми з догляду за людьми з обмеженими можливостями, екологічні програми, робота з тваринами тощо. Також інколи проблемою є визначитися з країною свого майбутнього перебування – оскільки в ЄВС беруть участь практично всі європейські держави, то очі розбігаються! Утім, для мене країна перебування особливої ролі не грала. Було важливо працювати у проекті, пов'язаному з діточками. Адже саме це мені близько не тільки за мою спеціальністю, а й просто до душі.

Проте вибір проекту – це тільки півшляху. Тому що потім потрібно зацікавити собою організацію, яка шукає волонтерів. Для цього слід відправити своє резюме та мотиваційний лист, у якому пояснити: чому саме я гідна бути на цьому проекті.

Мої пошуки були тривалими. Адже Європейська волонтерська служба – це досить популярна програма, учасниками якої хочуть стати багато молодих людей! Часто з сотень претендентів вибирають тільки одного. Але я знала, що це нешвидкий процес, тому знову й знову шукала проекти. Стати волонтером реально, потрібно лише бажання й розуміння того, що саме ти хочеш робити, чим займатися.

Щасливий день настав торік у жовтні, коли польська організація Centrum Współpracy Młodzieży (Центр молодіжного співробітництва) надіслала підтвердження моєї участі в проекті! Далі були збір документів, відкриття візи... І ось я вже в Польщі!

Мій проект триває майже дев'ять місяців. Працюю в дитячому садочку з дітьми дошкільного віку (6–7 років). До моїх обов'язків входить допомога вихователю, проведення заходів, ігор, а також допомога діткам з обмеженими можливостями (у групі, де я працюю, таких кілька). Досить гнучкий робочий графік перетворює мою роботу на задоволення.

Також у мене досить багато вихідних і вільного часу, який проводжу з такими ж волонтерами, як і я – з Італії, Туреччини, Франції, Грузії, Ісландії. Це ще один плюс волонтерства: ми пізнаємо традиції одне одного та країн, у яких працюємо. Знайомимось з особливостями культури, побутом інших держав. Можемо безпосередньо дізнатися, чим і як живе нинішня молодь за межами нашої батьківщини. Разом з іншими волонтерами вчимо польську мову, практикуючи між собою англійську; вивчаємо польську культуру (ми відвідали чимало міст і визначних пам'яток, але скільки всього ще попереду!); переймаємо одне в одного традиційні національні страви. І всі ці позитивні емоції, нові враження, знайомства подарувала мені участь у волонтерському проекті!

Звісно, без мінусів не буває. Іноді сумую за домівкою, родиною. Бувають дні, коли щось не виходить або ж трапляються непорозуміння з іншими волонтерами через міжкультурні відмінності. Але всі ці мінуси відходять на другий план, коли бачиш результати своєї роботи й усмішки на дитячих обличчях!

Бували й пригоди або ж смішні моменти. У перші дні мого перебування тут я часто стикалася з мовними курйозами – адже польська й українська мови дуже схожі, та мають низку різних за змістом, та однакових за звуками слів. Наприклад, коли дітям говорили сісти на *dywan*, то це означало сісти на килим („*dywan*“ по-польськи „килим“). А *owose* – це зовсім не овочі, а фрукти. А ще доводилося по-новому вчитися користуватися транспортом (так-так, навіть таке було!) й неухильно дотримуватися всіх правил. У перші дні мого перебування тут був один кумедний (як він видається з відстані часу) випадок. Ми перетинали вулицю

2011-й – ЄВРОПЕЙСЬКИЙ РІК ВОЛОНТЕРСТВА

2011 рік є особливим для Європейської волонтерської служби, адже в Євросоюзі його проголошено Європейським роком волонтерства. ЄВС діє з 1996 року і є частиною програми ЄС „Молодь у дії“. Вона надає можливість людям віком 18–30 років попрацювати волонтерами в громадських організаціях Європи від двох місяців до року. За своєю суттю ЄВС є спільним проектом щонайменше трьох сторін: приймаючої сторони, волонтера та організації, яка його відправляє. Волонтерам надають кошти на проїзд до місця служби, харчування, оплачують житло й страхівку.

в недозволеному місці, й за цим заняттям нас і застала місцева поліція. Пояснивши, що самі ми не місцеві і як доказ надавши документи, а також покаючись, що з правилами цієї країни ще зовсім не знайомі, ми отримали лише усне попередження. Пощастило, адже відбулися легким переляком, а не чималим штрафом! Зараз це здається смішним, але тоді було не до сміху. Та й стало соромно за те, що такі елементарні речі нам чужі.

Волонтерський проект залишає свій слід не тільки в моїй душі, а й у серцях моїх підопічних. З моєю допомогою діти пізнають світ, іншу культуру, дізнаються про традиції та звичаї, які є в нашій країні. Та й просто з раннього дитинства вони розуміють, що допомагати іншим – це добре і правильно. А для мене це новий професійний досвід: робота з дітьми однієї вікової групи, але з різними фізичними можливостями.

Загалом, волонтерство – це море позитиву, нових вражень, цікавих спогадів і найзахопливішого проведення часу! Зараз мені вже не віриться, що колись так мало знала про волонтерство загалом та про програми для волонтерів зокрема. На жаль, у

нашій країні це не настільки поширено, а серед молоді це не так популярно і затребувано, як у Європі. Тут усе інакше. Наприклад, не так давно я побувала на так званому Дні відкритих дверей для майбутніх волонтерів, які також, як і я, хотіли б попрацювати в іншій країні. Мене запросили як гостю, щоб я на своєму прикладі могла розповісти, як це працює.

Хотілося б, щоб і в Україні волон-

терство набирало обертів і завойовувало популярність – це не тільки захопливо й цікаво, а й корисно для суспільства. Адже якщо в нас буде небаїдуха молодь, готова допомагати не заради вигоди, а для свого задоволення, то тоді й суспільство в цілому не зможе залишатися осторонь від нагальних проблем. Бо ж навіть маленька допомога – це великий крок до процвітання нашої нації! ☺

Дізнатися більше про Європейську волонтерську службу та знайти контакти представників програми „Молодь у дії” в Україні можна за адресами: <http://yia.org.ua/index.php>, <http://www.salto-youth.net/rc/eeca/ecamultipliers>, http://ec.europa.eu/youth/evs/aod/hei_en.cfm

П'ять хвилин про гендерну рівність

В Україні триває конкурс короткометражних фільмів на гендерну тематику „Ген Рівності”. Він має на меті привернути увагу молоді до проблеми насильства в родинях, нерівноправності жінок і чоловіків у різних аспектах суспільного, зокрема сімейного, життя.

Організаторами конкурсу є Представництво Європейського Союзу в Україні та Програма розвитку ООН за підтримки Державної служби молоді та спорту України. У журі – відомі митці Павло Гудімов та Євгенія Гапчинська, режисер Віктор Придувалов, співачка Джамала, спортсмен Денис Силантьєв та інші. Виконавцем конкурсу є фінансована ЄС Програма рівних можливостей та прав жінок в Україні.

Участь у конкурсі можуть взяти люди 18–35 років. На змагання слід подавати відеоролики тривалістю до 5 хв у двох номінаціях: „5 хвилин

про гендерну рівність” та „5 хвилин, щоб запобігти насильству в родині”. Бажаючі взяти участь у конкурсі можуть надіслати заявку на адресу: 01601, м. Київ, вул. Еспланадна, 20, оф. 701. Останній термін подачі конкурсних робіт – 10 вересня.

Тематика конкурсу надзвичайно актуальна для України. Адже близько 50% її населення стикається протягом життя із домашнім насильством і понад 90% його жертв – жінки. Крім того, їхня зарплата на 30% менша від тієї, що мають чоловіки. Водночас жінки більше працюють, а окрім роботи мають ще додаткове навантаження вдома. Чоловіки ж більше часу проводять на роботі й, відповідно, менше його приділяють сім'ям.

Крім, власне, змагання відеороликів, конкурсний проект включає в себе проведення літнього навчального табору GenderCamp для

відібраних учасників, а також фестиваль короткометражних фільмів GenderFilmFest. Він відбудеться в Києві 30 вересня. ☺

Найчистіші пляжі – на Кіпрі, Мальті та в Греції

Влітку десятки тисяч людей їдуть до морів, річок, озер, щоб насолодитися сонцем, чистою водою та комфортними й безпечними пляжами.

Усього цього вдосталь у Європейському Союзі. Літній водний відпочинок тут стає дедалі популярнішим і серед українців. Але чистота і привабливість європейських пляжів є результатом повсякденної роботи. Євросоюзу надає якості пляжів великого значення.

Відповідні критерії виписані в Директиві ЄС з вод для купання, ухваленій 2006 року. Її положення держави-члени мали перенести до своїх національних законів до березня 2008 року, а повністю відповідати союзним вимогам повинні з 2014-го. Втім, протягом минулого пляжного сезону 20 країн у своїй діяльності щодо забезпечення належної чистоти вод для купання вже послуговувалися новими критеріями ЄС. Щороку на початку літа Єврокомісія публікує доповіді про стан вод для купання. У них зібрано та проаналізовано дані попереднього пляжного сезону.

Під час підготовки останньої, оприлюдненої в червні доповіді було перевірено 21 тис. місць для купання в 27 країнах ЄС. У середньому понад 90% пляжів у ЄС відповідали мінімальним критеріям Союзу. Більше того,

значна частина держав-членів уже дотримується підвищених стандартів. Лідером у цьому рейтингу є Кіпр – 100-відсотковий результат. На Мальті 95,4% місць для купання відповідали підвищеним нормам ЄС, у Греції – 94,2%. Чудові пляжі в Ірландії (90,1%), Болгарії (85,1%), Португалії (83,9%), Фінляндії (83,8%), Великій Британії (81,7%) та Латвії (80,9%). Громадяни Євросоюзу (та й будь-хто із-за його меж) можуть самостійно перевірити якість вод у тому чи іншому місці на сайті www.water.europa.eu. Там є інтерактивні мапи, за допомогою яких можна дізнатися про стан пляжів у найрізноманітніших куточках ЄС. Що ж, зараз, у розпал сезону відпусток, це надзвичайно актуально. Сподіваємося, ця інформація стане в пригоді й для когось із наших читачів. ☺

Шановні читачі! Запрошуємо вас оцінити „Євробюлетень-2011”. Ваші відповіді допоможуть нам зробити видання змістовнішим та цікавішим.

1. Ваш вік? _____

2. Стать? Ч Ж

3. Ваша освіта? _____

4. Соціальний стан
(працюю, студент, пенсіонер та ін.) _____

5. Ваша професія? _____

6. Як давно ви є читачем „Євробюлетеня”?

Із цього року
Рік
Понад рік

7. Які зміни у виданні
ви можете відзначити?

Дизайн
покращився
погіршився
не змінився

Інформаційне наповнення
відповідає моїм запитам
не відповідає моїм запитам

8. Якій версії видання
ви надаєте перевагу?

Друкованої
Електронній
Користуюся обома

9. Чи бажаєте ви замовити
електронну версію (до 2 Мб)
або цілком відмовитися від
друкованої? Так Ні

10. Чи задовольняє вас спектр тем,
які представлено у „Євробюлетені”?

Так, тема відносин між ЄС
та Україною висвітлюється
всебічно й докладно
Тема висвітлюється однобічно
Хотілося б розширити тематику
(за рахунок яких тем або рубрик?)

11. Як ви оцінюєте формат
та збалансованість подання інфор-
мації (новини, інтерв'ю, аналітика)?
Інформація подається збалансовано,

формат відповідає темі
та значущості подій
Бажано більше аналітики
та експертних оцінок
Хотілося б більш розгорнутого
викладу тем (яких саме, зазначити)

12. Чи задовольняє вас стиль
викладення інформації?

Так, тексти сприймаються легко,
чітко, зрозуміло
Стилістика викладу утруднює
розуміння і сприйняття текстів
Я незадоволений: тексти мають
викладатися просто та лаконічно

Ваші побажання та коментарі:

Просимо нових читачів повідомити
свою пошту та електронну адресу.

Дякуємо за співпрацю!
Редакція видання „Євробюлетень”

Відповіді надсилайте поштою: 01033, м. Київ, вул. Саксаганського, 28, оф. 20,
факсом (044) 201 64 95/94, електронною поштою: agency@keycommunications.ua

Юні українці малюють світ рівних можливостей:
роботи фіналістів конкурсу Маріанни Бартошевської, Євангеліни Бут, Наталії Макогон

Підпишіться на „Євробюлетень” та новини Представництва ЄС в Україні:

 http://eeas.europa.eu/delegations/ukraine/press_corner/newsletter_subscription/index_uk.htm

Завітайте на сторінку ЄС:

 <http://www.facebook.com/pages/Delegation-of-the-European-Union-to-Ukraine/126879227356714>

Шановні читачі! Наступне число „Євробюлетеня” вийде у вересні.

Стежте за подіями та долучайтеся до заходів програми I, Culture в Україні та світі:

<http://www.facebook.com/pages/Culturepl-Ukraine/214555285245296>
<http://www.youtube.com/user/CultureplUkraine>
<http://vkontakte.ru/public27875432>
<http://www.culture.pl/>